

מדינת ישראל
משרד המשפטים

לשכת היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, י"א חשוון תשפ"ה
12 נובמבר 2024

מס' מסמך: 004-99-2024-022629
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
משתתפי הדיון

הנדון: יישום פסק הדין בנושא גיוס בני הישיבות

סימוכין: סיכום דיון בראשות היועצת המשפטית לממשלה בנושא שבנדון מיום 12.9.24; סיכום דיון בראשות שר הביטחון בנושא סטטוס שילוב חרדים מיום 5.11.24

א. כללי

היום, 12.11.24, התקיים דיון מעקב נוסף בנושא שבנדון בראשות היועצת המשפטית לממשלה, בהשתתפות הפרקליטה הצבאית הראשית, מנהל מערך ייעוץ וחקיקה, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי), מנהל מחלקת בג"צים בפרקליטות המדינה, היועצת המשפטית למערכת הביטחון, ראש חטיבת תכנון ומנהל כוח האדם בצה"ל וגורמים נוספים ממשרדי ראש הממשלה, המשפטים, הביטחון וצה"ל.

תכלית הדיון הייתה לקבל עדכונים אודות הפעולות שמבצעת מערכת הביטחון ליישום פסק הדין בעניין גיוס בני הישיבות, בין היתר לקראת גיבוש עמדת המדינה ביחס לעתירות בנושא (בג"ץ 5819/24; בג"ץ 27156-08-24; ובג"ץ 55368-08-24).

במסגרת הדיון הובהר פעם נוספת, כי במצב החוקי הקיים ובהתאם לפסק דינו של בית המשפט העליון מיום 25.6.24, המדינה אינה מוסמכת להימנע מגיוסם של בני הישיבות החרדיות, מהטעם "שתורתם אומנותם", בלא הסדר חקיקתי שמאפשר להבחין בינם לבין יתר חבי הגיוס. המספר של 4,800 מתגייסים שבו נקבה מערכת הביטחון כמספר המלש"בים בני הציבור החרדי שיגויסו, מתייחס לשנת הגיוס הנוכחית בלבד, כנגזרת מיכולת ההערכות של צה"ל בשנה זו. אמנם הדיון התמקד בפעולות מערכת הביטחון להשגת היעד של 4,800 מתגייסים, אך מספר זה אינו תואם את צרכי הצבא או את ערך השוויון. על מערכת הביטחון להציג בהמשך השנה את תכנית הגיוס לשנת הגיוס הבאה, בהתאם לחוק שירות ביטחון, ובכלל זה את הצעדים שיינקטו להגדלת היקף המלש"בים שיגויסו מתוך האוכלוסייה האמורה.

ב. נתונים ועובדות

בפתח הדיון הציג ראש חטיבת תכנון ומנהל כוח האדם בצה"ל נתונים ועובדות הנוגעים לצרכי הצבא המיידיים, הפקת לקחים משלישון הגיוס הראשון (יולי-אוקטובר 24) וכן הוצגה תכנית גיוס לשלישון הגיוס הבא כפי שאושרה במערכת הביטחון (נובמבר 24-פברואר 25). נציין את עיקרי הדברים הדרושים לעניין:

- צרכי הצבא דורשים את הגדלת הסד"כ הסדיר בכ-10,000 חיילים לפחות, מתוכם כ-7,500 לתפקידי לחימה, וזאת תחת הנחה של המשך הטלת נטל מילואים מוגבר, לעומת הנטל שהיה עובר ליום 7.10.23.

2. מספר בני הישיבות החרדיות אשר הגיעו לגיל גיוס וטרם גויסו עומד כיום על למעלה מ-70,000.
3. נשלחים צווי התייצבות לכלל אוכלוסיית המלש"בים, שהגיע מועד קריאתם לצו ראשון (בני 16.5), לרבות המלש"בים מהציבור החרדי.
4. עד כה, בשלישון הגיוס הראשון, התגייסו 916 מתגייסים שנחשבו לבני הציבור החרדי לפי פרק ג'1 לחוק שירות ביטחון, עובר לפקיעתו.
5. בשלישון הגיוס הראשון נשלחו 3,000 צווי התייצבות לבני ישיבות חרדיות. מתוכם התייצבו בלשכות הגיוס עד כה 273 בני ישיבות, ומתוכם התגייסו 48.
6. לעמדת גורמי המקצוע בצבא, לתבחינים שאושרו לשלישון הגיוס הראשון בלבד היתה השפעה מסוימת על מידת ההיענות לצווי הגיוס, בעיקר בפעימה הראשונה. עוד צוין, כי במהלך השלישון נערכו התייעצויות עם גורמי המקצוע במשרדי ממשלה נוספים, אך לא אותרו תבחינים רלוונטיים נוספים.
7. על פי תכנית מערכת הביטחון, בהתאם להמלצת גורמי המקצוע בצבא, החל מיום 17.11.2024, יוצאו בשלישון הגיוס הנוכחי 7,000 צווי התייצבות, במועדים אשר ייפרשו לאורך השלישון.
8. מבוקש כי תעשה פנייה לבית המשפט בבקשה להארכת הצו הזמני "שמונע הפחתה של תקופות שירות או כל תקופה רלוונטית אחרת לעניין גיוסם ושירותם של תלמידי הישיבות" (כפי שנוסחו בפסק הדין), כדי להימנע ממתן פטור מגיוס בשל חלוף הזמן, בהתאם להוראות סעיף 20 לחוק שירות ביטחון.
9. לפני מספר ימים הוצא "צו פוקד כללי", המתייחס, בין היתר, לכלל הציבור לרבות לציבור המלשב"ים בני הישיבות החרדיות.
10. לכ-2,000 מתוך 3,000 מזומנים לצו ראשון להתייצבות לרישום ולבדיקה בשלישון הראשון, נשלח צו שני, ולקרוב ל-1,000 מבין המזומנים נשלחה התראה לפיה אי שיתוף פעולה מצידם צפוי להוביל להוצאת פקודת מעצר כנגדם.

ג. סיכום היועצת המשפטית לממשלה

1. יש להוציא לפועל באופן מיידי את תכנית מערכת הביטחון כפי שהוצגה לעיל, לשם עמידה בהוראות הדין ובהתחייבויות המדינה בבית המשפט.
2. עיכוב בהוצאת צווי ההתייצבות או הוצאתם בהיקף נמוך שיפגע באפשרות לעמוד בהתחייבות שניתנה לבג"ץ לגייס 4,800 מלש"בים בשנת הגיוס הנוכחית מנוגדים לדין.
3. כפי שהובהר בעבר, יש קושי משפטי משמעותי בשימוש בתבחינים ששימשו להוצאת צווי ההתייצבות בשלישון הראשון. עם זאת, בשל צרכי הצבא הדחופים, וביחס לשלישון הגיוס השני בלבד, ניתן לעשות שימוש חלקי בתבחינים נוספים מעבר לתבחין הגיל, בשל הערכת גורמי המקצוע שיש להם תועלת פונקציונלית מבחינת צרכי הצבא הדחופים והצלחת הגיוס.
4. על כן, לבקשת מערכת הביטחון כפי שהוצגה בדיון, צווי הגיוס בשלישון הנוכחי יישלחו לפי התמהיל הבא: 4,500 ללא תבחינים, למעט תבחין הגיל התואם את צרכי הצבא, ו-

- 2,500 לפי התבחינים אשר שימשו להוצאת הצווים בשלישון הראשון, להוציא התבחינים אשר גורמי המקצוע בצבא סברו שאינם מועילים.
5. גורמי הצבא התחייבו, כי בכל חודש במהלך השלישון יישמר היחס האמור.
 6. יש לוודא כי במהלך שני החודשים הראשונים של השלישון השני, יוצאו לפחות מחצית מצווי הזימון, כדי שניתן יהיה לדעת עוד במהלך השלישון השני, אם יש צורך בהגדלת מספר הצווים שיוצאו בשלישון השני, מעבר ל-7,000 הצווים שעליהם הוחלט כעת.
 7. עוד התחייבו גורמי הצבא לנקוט בכל פעולה אפשרית למיצוי גיוסם של מי שנקראו להתייצבות ולא התייצבו, לרבות שימוש בצווים לפי סעיף 12 לחוק שירות ביטחון, כפי שנעשה ביחס לאוכלוסייה הכללית.
 8. ייקבע דיון מעקב נוסף בראשות היועצת המשפטית לממשלה במחצית השלישון. בדיון זה תתבקש מערכת הביטחון להציג את נתוני הגיוס העדכניים, וכן את התכנית להמשך.

בברכה,

ד"ר יונתן קרמר

עוזר ליועצת המשפטית לממשלה